

Súd: Krajský súd Nitra  
Spisová značka: 6CoCsp/36/2021  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119424016  
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2022  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová  
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:6119424016.2

## Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 697 692, zast. JUDr. Oskarom Chnárkom, advokátom so sídlom Banská Bystrica, Komenského 3, proti žalovaným: 1/ Y. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. XXX a 2/ P. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. XXX, obaja zastúpení: WEBBER LEGAL, s. r. o., so sídlom Prešov, Duchnovičovo námestie 1, IČO: 50 680 552, o zaplatenie 20 876,92 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 27. 11. 2020, č. k. 8Csp/54/2020-263, v spojení s jeho opravným uznesením zo dňa 28. 09. 2021, č. k. 8Csp/54/2020-326, takto

### rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

### odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom, v spojení s jeho opravným uznesením, súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovaným spoločne a nerozdielne zaplatiť mu sumu 20 876,92 eura, zmluvný úrok 11,90 % ročne zo sumy 15 843,86 eura od 20. 12. 2018 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15 843,86 eura od 20. 12. 2018 do zaplatenia. Žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca uplatnený nárok v žalobe odôvodnil tým, že Zmluvou o postúpení pohľadávok uzatvorenou dňa 20. 12. 2018 medzi ním a postupcom Poštovou bankou, a. s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, mu bola postúpená pohľadávka voči žalovaným, ktorá vznikla jeho právnemu predchodcovi ako veriteľovi, zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 13. 12. 2012 uzatvorenej so žalovaným 1/ ako dlžníkom a žalovanou 2/ ako spoludlžníčkou, ktorou im boli poskytnuté peňažné prostriedky v celkovej výške 16 900 eur. Žalovaní sa zaviazali vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť dohodnuté úroky podľa predpisu splátok k zmluve. V dobe od uzatvorenia zmluvy žalovaní splatili svoj záväzok len čiastočne svoje zmluvné povinnosti riadne a včas nesplnili, preto jeho právny predchodca po predchádzajúcej výzve v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, listom zo dňa 16. 03. 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v zmysle čl. 6 Obchodných podmienok pre úver, pričom žalovaní si svoj záväzok ani napriek výzve nesplnili.

3. Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b), § 17 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, § 39, § 41, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 9, § 511 ods. 1, § 524 ods. 1 a 2, § 565 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách. Mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ uzatvoril so žalovanými ako dlžníkom a spoludlžníkom dňa 13. 12. 2012 Zmluvu o úvere „lepšia splátka“ (ďalej len „zmluva o úvere“), ktorou im

poskytol úver vo výške 16 900 eur a žalovaní sa ho zaviazali splatiť v 120 splátkach po 163,80 eura vždy k 25. dňu v mesiaci so splatnosťou prvej splátky dňa 25. 01. 2013, termínom konečnej splatnosti dňa 25. 12. 2022, pri dohodnutom úroku 11,90 %, RPMN 13,42 %, priemernej hodnote RPMN 12,29 % a celkovej výške nákladov 12 775,64 eura. Z dôvodu nesplácania úveru riadne a včas právny predchodca žalobcu listom zo dňa 20. 09. 2016 upozornil žalovaných, že jeho pohľadávka vo výške 2 869,67 eura je viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti, vyzval ich na jej úhradu a možnosť vyhlásiť úver predčasne splatným, čo realizoval listom ku dňu 16. 03. 2016 pre neuhradenie dlžných splátok. Následne právny predchodca žalobcu Zmluvou o postúpení pohľadávok č. III/2018 zo dňa 20. 12. 2018 pohľadávku zo zmluvy o úvere postúpil žalobcovi, čo písomným podaním zo dňa 02. 01. 2019 oznámil žalovaným. Žalovaní na výzvu žalobcu na úhradu dlhu vo výške 22 264,03 eura zo dňa 08. 08. 2019 nereagovali. Konštatoval, že medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkom a spoludlžníkom existoval záväzkový vzťah titulom Zmluvy o úvere „lepšia splátka“ uzavretej podľa § 497 Obchodného zákonníka, ktorá je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaných je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľov, pretože pri jej uzavieraní nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, z ktorého dôvodu na právny vzťah je potrebné aplikovať i ust. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. V prvom rade sa zaoberal otázkou vecnej legitímácie strán sporu. Konštatoval, že pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných žalobca preukázal predložením zmluvy o úvere, keďže ide o dlžníkov zo zmluvného vzťahu, z ktorého plnenie je predmetom konania. Žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu odvodzoval zo zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorú uzavrel s veriteľom zo zmluvy o úvere, Poštovou bankou, a. s., pričom postúpená pohľadávka predstavovala ku dňu 02. 01. 2019 v zmysle oznámenia sumu 20 876,92 eura, pozostávajúcu z istiny vo výške 15 843,86 eura a z úrokov vo výške 5 033,06 eura. Zvýraznil, že v prípade bankových pohľadávok bolo potrebné okrem ust. § 524 OZ aplikovať aj ustanovenie lex specialis, t. j. ustanovenie § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách. Poukázal tiež na to, že zák. č. 129/2010 v § 17 ods. 1 písm. b/ v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky ako jednu z podmienok postúpenia vyžaduje, že musí ísť o pohľadávku po konečnom termíne splatnosti úveru. Keďže dátum konečnej splatnosti úveru je až 25. 12. 2022 posudzoval, či postúpená pohľadávka sa stala splatnou pred týmto termínom, a to v intenciách právnej úpravy obsiahnutej v § 565 a § 53 ods. 9 OZ. Akcentoval, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené, za súčasného splnenia podmienok podľa § 53 ods. 9 OZ. V tejto súvislosti uviedol, že možnosť veriteľa požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva bola obsiahnutá v článku 9, bod 9.2 obchodných podmienok pre úver - lepšia splátka (ďalej len „OP“), podľa ktorého „ak dlžník neuhradil riadne a včas čo i len časť dohodnutej splátky Pohľadávky banky, a/alebo porušil ktorékoľvek z ustanovení ZoÚ, OP alebo VOP a/alebo jeho vyhlásenia uvedené v článku 8 OP sa ukázali ako nepravdivé alebo neúplné, banka je za každé takéto porušenie oprávnená: (i) požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva, čím sa celý úver vrátane príslušenstva stane predčasne splatným;....“ Požiadavka aplikácie obchodných podmienok na daný zmluvný vzťah bola zakotvená v bode 3.6 Zmluvy, podľa ktorého „sa právne vzťahy neupravené ZoÚ riadia OP, VOP, Sadzovníkom poplatkov, Oboznámením o úrokových sadzbach, informáciami o poistení podľa zákona č. 186/2009 Z. z. a príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZoSÚ).“ V uvedenom bode zmluvy bolo ďalej uvedené, že dlžník ako aj spoludlžník svojim podpisom potvrdzuje, že bol s príslušnými dokumentmi oboznámený a súhlasí s nimi. Argumentoval, že obchodné podmienky vypracúvajú podnikateľské subjekty, ktoré ponúkajú úverové a iné finančné produkty vopred a to za účelom ich opakovanej aplikácie v zmluvných vzťahoch, nakoľko ide o univerzálne a opakujúce sa zmluvné dojednania, preto už z povahy veci vyplýva, že tieto nemusia byť individuálne dojednané. Nevylúčil možnosť obsiahnuť dohodu podľa § 565 OZ ohľadom práva veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky v obchodných podmienkach, tieto sa však musia stať súčasťou podpisovanej zmluvy, pričom podpísaním samotnej zmluvy sa tieto nestávajú automaticky jej súčasťou. Dôvodil, že kým § 273 Obchodného zákonníka umožňuje určiť časť obsahu zmluvy aj odkazom na obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu na uzavretie zmluvy priložené, samotný Občiansky zákonník takého všeobecné ustanovenie neobsahuje, obdobná právna úprava je obsiahnutá len v súvislosti s poisťovnou zmluvou (§ 788 ods. 3). Zastal názor, že ak zmluvné strany hodlajú na svoj záväzkový vzťah aplikovať aj ustanovenia obsiahnuté v obchodných podmienkach, musia byť tieto pre dodržanie písomnej formy zmluvy buď zo strany spotrebiteľa podpísané alebo na ne musí zmluva vyslovene odkazovať a pre tento prípad musia

byť vyhotovené písomne a zmluvná strana musí vlastnoručným podpisom potvrdiť ich prevzatie. Zároveň je v záujme zachovania právnej istoty žiaduce, aby zmluvná strana vyhlásila, že sa s nimi oboznámila, že všetky ustanovenia sú jej zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje vôľu nimi byť viazaná. Rezultoval, že v danom prípade tieto predpoklady splnené neboli, keď žalobca nepreukázal, že žalovaní príslušné obchodné podmienky podpísali, alebo že ich prevzali a urobili vyhlásenie s uvedeným obsahom, Naviac zo zmluvy ani nie je zrejmé, ktorými obchodnými podmienkami a všeobecnými obchodnými podmienkami sa majú riadiť vzťahy v zmluve neupravené, pričom je všeobecne známe, že pôvodný veriteľ žalovaných využíva obchodné podmienky s rôznymi zneniami s poukazom na ich rôznu časovú účinnosť, samostatné obchodné podmienky vypracúva aj pre jednotlivé ponúkané úverové produkty, a to opäť v rôznych zneniach v závislosti od ich časovej účinnosti. Dôvodil preto, že obchodné podmienky, v ktorých mali byť upravené vzťahy medzi zmluvnými stranami, ktoré samotná zmluva neupravovala, sa tak nestali súčasťou zmluvy a pre zmluvné strany neboli ani záväzné. Dospel k záveru, že právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky poskytnutého úveru nebolo v zmysle § 565 OZ dohodnuté a právny predchodca žalobcu tak nebol oprávnený žiadať od veriteľov zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky. Žalobca v konaní tiež netvrdil a nepreukázal, že by jeho právny predchodca nejakým spôsobom predčasne ukončil predmetný zmluvný vzťah, v dôsledku čoho by sa tak stala pohľadávka v celom rozsahu splatnou takýmto spôsobom. Uzavrel, že postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v § 92 ods. 8 zákona o bankách a v § 17 ods. 1 písm. b) ZoSÚ je tak potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a tento právny úkon je absolútne neplatný podľa § 39 OZ, vo vzťahu k predmetnej pohľadávke, na ktorú neplatnosť súd prihliada ex offo. Sumarizoval, že postúpenie predmetnej pohľadávky je neplatným právnym úkonom, žalobca nie je veriteľom žalovaných, a preto žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v celom rozsahu zamietol.

4. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania oprel o ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a žalovaným, ako stranám v konaní úspešným v celom rozsahu, priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozsudku.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodil, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Zvýraznil, že zmluva o úvere uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými pozostáva z viacerých dokumentov, čo žiadnym spôsobom neodporuje zákonu. Možnosť predčasného zosplatnenia úveru bola upravená v čl. 9 ods. 9.2 bod (i.) OP. Skutočnosť, že sa OP aplikujú na zmluvný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými, založený na základe zmluvy o úvere, vyplývala z bodu 3.6 zmluvy o úvere, z ktorého ďalej vyplývalo, že dlžník ako aj spoludlžník svojím podpisom potvrdzuje, že bol s príslušnými dokumentmi oboznámený a súhlasí s nimi. Práve toto vyhlásenie žalovaných v bode 3.6 úverovej zmluvy preukazovalo ich vedomosť o obsahu celej dokumentácie vzťahujúcej sa k poskytnutému úveru a samotnej zmluve o úvere, preto sa nestotožnil s argumentáciou prvoinštančného súdu, že nepreukázal prevzatie dokumentov, vrátane OP žalovanými. Žalovaní žiadnym spôsobom nespochybnili, že by nedisponovali podpísanou zmluvou o úvere, ale rozporujú skutočnosť, že by im boli so zmluvou odovzdané aj dokumenty, na ktoré sa úverová zmluva odvoláva, vrátane OP. Tieto tvrdenia žalovaných označil za účelové s cieľom vyhnúť sa ich povinnosti vrátiť poskytnuté finančné prostriedky. Zotrvál na svojich tvrdeniach, že zo strany žalovaných boli okrem zmluvy o úvere prevzaté aj OP, ktoré tvorili súčasť úverovej zmluvy, a v ktorých je v čl. 9 ods. 9.1 bod (i.) dojednaná možnosť predčasného zosplatnenia úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu. Zvýraznil, že OP tvorili súčasť úverovej zmluvy, keď boli vytlačené z opačnej strany úverovej zmluvy, tzn. že boli fyzicky súčasťou tejto úverovej zmluvy, ako to vyplýva zo súdu predložených listín, kde na poslednej strane OP sa samotný text OP prebija s druhou stranou úverovej zmluvy, čo bolo spôsobené skenovaním. Pokiaľ žalovaní prevzali zmluvu o úvere, čo sporné nebolo, automaticky prevzali aj OP. Mal za to, že došlo k platnému zosplatneniu pohľadávky a tiež že postúpenie pohľadávky z jeho právneho predchodcu na neho bolo platným právnym úkonom. Za nedôvodné označil i tvrdenie súdu, že nie je zrejmé, ktorými OP sa majú riadiť vzťahy v úverovej zmluve neupravené s poukazom na to, že úverová zmluva a OP tvorili neoddeliteľný celok, preto je zrejmé, že sa riadili OP účinnými odo dňa 16. 02. 2012, ktoré predložil. Uviedol, že skutočnosť, že žalovaní mali všetky komponenty zmluvy o úvere k dispozícii, resp. že sa s nimi oboznámili, vyhlásili podpisom úverovej zmluvy a jej prevzatím. Dodal, že žiadne zákonné ustanovenie nevyžaduje, aby bol podpis zmluvných strán prítomný na každom

jednom zmluvnom dojednaní, pričom zloženie zmluvy z viacerých listín je bežnou zmluvnou praxou, uplatňujúcou sa denne v súkromnom práve, spotrebiteľské vzťahy nevynímajúc. Podporne poukázal na § 788 ods. 3 OZ, ako i na rozsudok SDEU C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti T.J., v ktorom SDEÚ zaujal stanovisko, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky jej náležitosti musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči, čo považoval aj za preukázateľne splnené v danej veci. Prezentoval názor, že aj napriek spotrebiteľskému postaveniu žalovaných, nemožno nad rámec zákona poskytnúť ochranu ich konaniu nezodpovednému a účelovému len pre to, že majú postavenie spotrebiteľa, keďže úlohou súdov je poskytnúť spravodlivú ochranu a nie definovať spotrebiteľa ako jedinca bez rozumu, čo by bolo v rozpore i so zásadou rovnosti strán. Sumarizoval, že má aktívnu vecnú legitimáciu, nakoľko nadobudol pohľadávku voči žalovaným na základe platnej zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorú uzatvoril s právnym predchodcom a k platnému postúpeniu pohľadávky boli taktiež splnené všetky zákonom stanovené podmienky podľa §53 ods. 9 OZ, § 565 OZ a § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z.

6. Žalovaní vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhli napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Prioritne uviedli, že dôkaz, ktorý bol predložený súdu, a to sken zmluvy, im bol doručený bezfarebný a v nečitateľnej forme. Skutkové tvrdenie žalobcu, že obchodné podmienky tvorili fyzickú súčasť zmluvy, keďže boli vytlačené z opačnej strany úverovej zmluvy, popreli. Tvrdili, že už pôvodnú zmluvu stratili, ale podľa ich pamäťovej stopy obchodné podmienky nikdy neboli fyzickou súčasťou zmluvy, vytlačené na druhej strane zmluvy. Akcentovali, že ani z dôkazov, ktoré im boli doručené, nevyplýva, že OP tvorili fyzickú súčasť zmluvy, žalobca v tomto smere v konaní neunesol dôkazné bremeno a svoje tvrdenia doplnil až v odvolaní ako neprípustnú novotu. Konštatovali tiež, že súd prvej inštancie prišiel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie aj z dôvodov nedodržania postupu podľa ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom žalobca vo svojom odvolaní neuviedol žiaden odvolací dôvod, ktorým by napádal tento právny záver. V súvislosti s tvrdením žalobcu, že výzva podľa § 92 ods. 8 je tzv. zosplatňujúca výzva uviedli, že ide o neplatný právny úkon, pretože im nikdy nebolo doručené upozornenie v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ (list zo dňa 17. 02. 2017) a tento list nespĺňal predpoklady podľa § 53 ods. 9 OZ, keďže z tohto dokumentu nemali možnosť vyčítať, ktorú konkrétnu splátku mali zaplatiť, aby sa vyhli vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Ďalej tiež, že predpokladom vyhlásenia predčasnej splatnosti je, že pôvodný veriteľ konal s tzv. odbornou starostlivosťou podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, avšak žalobca neunesol ani bremeno tvrdenia, ani dôkazné bremeno, keď tvrdil, že jeho právny predchodca riadnym spôsobom preskúmal majetkové pomery žalovaných, v závislosti od ich schopností splácať záväzky im poskytol úver v primeranej výške a konal pri poskytovaní úveru s odbornou starostlivosťou. Žalobca tak nepreukázal, že pôvodný veriteľ vôbec mohol vyhlásiť predčasnú splatnosť a v tomto smere poukázali na rozsudok SDEÚ vo veci C-449/13. V prípade, ak by súd mal za to, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je platným úkonom, dôvodili, že ich dlh rozložený do splátok sa týmto úkonom stáva po prvýkrát splatným, a teda ním nemohlo dôjsť k naplneniu predpokladov ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, keďže toto ustanovenie predpokladá, že banka upozorní spotrebiteľa na skutočnosť, že je so svojím dlhom v omeškaní.

7. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

8. Predmetom tohto konania je žaloba žalobcu, ktorou sa voči žalovaným domáha zaplata sumy 20 876,92 eura, zmluvného úroku vo výške 11,90 % ročne zo sumy 15 843,86 eura od 20. 12. 2018 do zaplata a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 15 843,86 eura od 20. 12. 2018 do zaplata, z titulu nesplateného úveru.

9. Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že je povinnosťou súdu prioritne ex offo skúmať vecnú legitimáciu strán sporu. Vecnou legitimáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník civilného sporového konania (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). Z uvedenej definície vecnej legitimácie je zrejmé, že stranou sporu môže byť ktorákoľvek fyzická, či právnická osoba, ktorá podá žalobu resp. voči ktorej je žaloba podaná. Uvedené však neznamená, že táto strana sporu je aj v konaní vecne legitimovaná, t. j. že je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia resp. hmotnoprávnej povinnosti. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je pritom rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická

alebo právnická osoba subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy to, či účastníkom objektívne je alebo nie je.

10. V súdnej veci žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu vyvodzuje zo skutočnosti, že jeho právnym predchodcom Poštovou bankou a.s. (bankou) mu bola postúpená pohľadávka voči žalovaným, ktorá je predmetom tohto konania. Bolo tak potrebné prioritne posúdiť, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, len ktoré zistenie by svedčilo o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu.

11. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Zámerom právnej úpravy postúpenia pohľadávky je zabrániť tomu, aby postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka. Za týmto účelom sa mu zachovávajú všetky námietky proti postúpenej pohľadávke a rovnako aj možnosť namietat voči tejto pohľadávke svoje vzájomné pohľadávky. Následky postúpenia sa tak predovšetkým prejavujú v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, ustanovuje Občiansky zákonník pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné.

12. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „ZoB“), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

13. V danom prípade je rozhodujúcou okolnosťou, že sa nepochybné jedná o spotrebiteľský spor, keď pohľadávka žalobcu vychádza zo spotrebiteľského úveru, čo nerozporovala žiadna zo strán. Zároveň ďalšími zákonnými podmienkami, vyplývajúcimi zo Zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky z úveru je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi v omeškaní a dlžnikovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. To sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, pretože Zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tento záver judikoval už Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí zo dňa 24. 04. 2018 sp. zn. 1Cdo/147/2017. Ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách navyše umožňuje banke právo postúpiť inej osobe len splatnú pohľadávku, resp. časť pohľadávky, ktorá je splatná, v opačnom prípade by išlo o absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ. Vo vzťahu k platnosti postúpenia pohľadávky je významné, či veriteľ realizoval svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky v súlade s ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ.

14. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

15. Z ust. § 565 Občianskeho zákonníka však vyplýva, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v

rozhodnutí určené. Toto právo však může veritel' pouzít' najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Inak povedané, právo veriteľa požadovať zaplataenie celej pohľadávky z dôvodu straty výhody splátok je podľa citovaného ustanovenia časovo obmedzené tak, že veritel' ho môže pouzít' najneskôr do splatnosti najbližšej ďalšej splátky.

16. Z hľadiska skutkového stavu niet pochýb, že dňa 13. 12. 2012 právny predchodca žalobcu, Poštová banka a.s., ako veritel' uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom a žalovanou ako spoludlžníčkou Zmluvu o úvere lepšia splátka, ktorou poskytol úver vo výške 16 900 € a žalovaní sa ho zaviazali splatiť v 120 mesačných splátkach po 261,30 € vždy k 25. dňu v mesiaci, počnúc dňom 25. 01. 2013, s dátumom konečnej splátky 25. 12. 2022, pri úrokovej sadzbe 11,9 %, RPMN 13,42 %, priemernej RPMN 12,29 % a v celkovej výške nákladov 12 775,65 €. Podľa bodu 3.2 úverovej zmluvy, úver bol poskytnutý predovšetkým na splatenie predchádzajúcich záväzkov z úverov v zmluve špecifikovaných (celkovo 5) s tým, že dlžník je povinný každý z konsolidovaných úverov splatiť v súlade s podmienkami uvedenými v Obchodných podmienkach pre úver, lepšia splátka (OP), v opačnom prípade je banka oprávnená požadovať predčasné splatenie celého úveru, vrátane príslušenstva. Poskytnutím prostriedkov z úveru vzniká dlžníkovi a spoludlžníkovi záväzok peňažné prostriedky vrátiť a plniť ostatné povinnosti v zmysle OP. Podľa bodu 3.6 zmluvy o úvere, právne vzťahy ňou neupravené sa riadia OP, VOP, Sazobníkom poplatkov, Oboznámením o RPMN, Oznamením o úrokových sadzbách, informáciami o poistení a ust. zák. č. 513/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. V tomto bode tiež je uvedené, že dlžník a spoludlžník svojím podpisom potvrdzuje, že bol s príslušnými dokumentmi oboznámený a súhlasí s nimi. Obchodné podmienky právneho predchodcu žalobcu pre úver - lepšia splátka platné v čase uzatvorenia úverovej zmluvy predčasné splatenie úveru upravovali v čl. 9, bod 9.2, podľa ktorého ak dlžník neuhradil riadne a včas čo i len časť dohodnutej splátky pohľadávky alebo porušil ktorékoľvek z ustanovení zmluvy o úvere, OP alebo VOP alebo jeho vyhlásenia uvedené v čl. 8 OP sa ukázali ako nepravdivé alebo neúplné, banka za každé takéto porušenie je medzi iným oprávnená požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru, vrátane príslušenstva, čím sa celý úver stane predčasne splatným (i). Rovnako tak VOP právneho predchodcu žalobcu, účinné od 23. 06. 2012, v bode 3.12 písm. b/ zakotvovali, že ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 3.11, okrem iného i omeškanie klienta s plnením splátok dohodnutých v zmluve o úvere trvajúcim viac ako 10 dní (bod 3.11 písm. a/ VOP), banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky pred termínom konečnej splatnosti. Písomnými podaniami naposledy zo dňa 17. 02. 2017, právny predchodca žalobca upozornil žalovaných, že podstatným spôsobom porušili ustanovenia zmluvy o úvere a OP neuhradením záväzkov, keď ku dňu 14. 12. 2016 je pohľadávka viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 3 356,92 € a v prípade, že nedôjde k jej úhrade, zároveň ich upozornil na jeho oprávnenie vyhlásiť úver predčasne splatným. Následne právny predchodca žalobcu listom zo dňa 16. 03. 2017 vyhlásil úver za predčasne splatný k tomuto dátumu a vyzval žalovaných na úhradu dlhu vo výške 17 083,12 €, ktorú pohľadávku Zmluvou o postúpení pohľadávok č. III/2018 zo dňa 20. 12. 2018 postúpil žalobcovi.

17. Vychádzajúc z uvedených zistení odvolací súd považuje záver prvoinštančného súdu, že žalobca v konaní nie je aktívne vecne legitimovaný pre neplatnosť postúpenia pohľadávky, ktorú vyvodil výlučne z neexistencie dohody účastníkov zmluvy o úvere o možnosti veriteľa žiadať o zaplataenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky podľa § 565 OZ, za nesprávny. Odvolací súd nerozporuje, že v danom prípade, keďže išlo o postúpenie pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru, ktorého plnenie sa malo vykonať v splátkach, pre platného postúpenie bolo nevyhnutné splniť podmienky upravené v § 53 ods. 9 a 565 OZ, ako i § 92 ods. 8 ZoB. Jednou z týchto podmienok bola tak i dohoda o možnosti banky žiadať zaplataenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, tzv. predčasné zosplatenie úveru. Za situácie, keď predčasné zosplatenie úveru bolo obsahom obchodných podmienok pre úver - lepšia splátka, ako i VOP, dopadajúcich na sporom dotknutú zmluvu o úvere a žalovaní jej podpisom deklarovali, že s nimi súhlasia a boli oboznámení, je tak opodstatnený záver, že k dohode podľa § 565 OZ medzi zmluvnými stranami došlo. V súvislosti s úvahami prvoinštančného súdu, podľa ktorých, ak zmluvné strany hodlajú na svoj záväzkový vzťah aplikovať aj ustanovenia obsiahnuté v OP, musia byť tieto zo strany spotrebiteľa buď podpísané alebo na ne musí zmluva vyslovene odkazovať a pre tento prípad musia byť vyhotovené písomne a ich prevzatie potvrdené vlastnoručným podpisom, odvolací súd uvádza, že tieto z platnej právnej úpravy nevyplývajú a ich nedodržanie nie je sankcionované neplatnosťou dohody. V tomto smere odvolací súd podporne poukazuje i na závery, vyplývajúce z rozsudku Súdneho dvora EÚ z 09. 11. 2016 vo veci C-42/15.

18. Pretože súd prvej inštancie pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácie žalobcu vychádzal len z nesprávneho vyhodnotenia splnenia podmienky existencie dohody podľa § 565 OZ a s tým spojenou nemožnosťou zosplatiť dlh a následne ho platne postúpiť žalobcovi, neposudzoval pre konanie ďalšie významné skutočnosti. Jeho povinnosťou v ďalšom konaní bude preto posúdiť, či došlo k splneniu podmienok vyžadovaných pre platné zosplatenie dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ, ako i pre postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. Ide o otázky primárne, keďže od nich závisí i následné posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní. Až po zistení, že žalobca disponuje vecnou legitímáciou, bude môcť pristúpiť k posúdeniu dôvodnosti žaloby, a to i z hľadiska žalovanými predkladaných námietok.

19. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) po prípadnom doplnení dokazovania vo veci opätovne rozhodne. Zároveň rozhodne i o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).